മാഗചാ അധ്യായ
പുഢചാ അധ്യായ

ശ്രീഗർഗസംഹിതാ

അശ്വമേധഖണ്ഡഃ - പംചപംചാശത്തമോഽധ്യായഃ

യജ്ഞാർഥം ഗോമതീജലാനയനം നാരദദ്വാരാ ഗോപീഗണമധ്യേ
കലഹപ്രവർതനസ്യ ചേഷ്ടാഃ, ഭഗവതഃ സ്വരൂപദർശനമ് -

ഗർഗ ഉവാച -
അഥ വൈ മണ്ഡപേ രമ്യേ ദ്വാരൈരഷ്ടഭിരന്വിതേ ..
പതത്പതാകേ കുണ്ഡാഢ്യേ യാജ്ഞികൈരഷ്ടകൈര്യുതേ ..1..
പലാശൈജൈർബില്വജൈശ്ച തഥാ ശ്ലേഷ്മാതകൈർനൃപ ..
വേദികാഭിസ്തഥാ യൂപൈശ്ചഷാലൈരപി ഭൂഷിതേ ..2..
സ്രുക്ചർമകുശമുസലോലൂഖലാദ്യൈർവിശാംപതേ ..
അന്യൈഃ സംഭൃതസംഭാരൈർനാനാവസ്തുഭിരന്വിതേ ..3..
ഉഗ്രസേനസ്തു രാജർഷിർഋഷിർഭിർവേദപാരഗൈഃ ..
യാദവൈശ്ചാമരാവത്യാം രേജേ ശക്ര ഇവാമരൈഃ ..4..
ആഹൂതാഃ കൃഷ്ണചന്ദ്രേണ ഗോപാ നന്ദാദയസ്തതഃ ..
വൃഷഭാനുവരാദ്യാംശ്ച ശ്രീദാമാദ്യാഃ സമായയുഃ ..5..
യശോമതീ രാധികാ ച ഹ്യന്യാഃ സർവാ വ്രജസ്ത്രിയഃ ..

ദ്വാരകാമായയുഃ പ്രീതാഃ ശിബികാഭീ രഥൈരപി ..6..
ആഹൂതോ ധൃതരാഷ്ട്രസ്തു കൗരവൈശ്ച സുതൈര്യുതഃ ..
ആജഗാമ കുശസ്ഥല്യാം നൃപാശ്ചാന്യേ സമാഗതാഃ ..7..
യുധിഷ്ഠിരോ ഭീമസേനശ്ചാർജുനോ നകുലസ്തഥാ ..
സഹദേവോ വനാദേതേ ഹ്യാജഗ്മുർഭാര്യയാ സഹ ..8..
ശ്രീകൃഷ്ണേന സമാഹൂതാഃ പ്രേഷയിത്വാ ച നാരദമ് ..
ശക്രാദയോഽഷ്ടൗ ദിക്പാലാ വസവോ രവയസ്തഥാ ..9..
യജ്ഞേ സനത്കുമാരാദ്യാ രുദ്രാശ്ചൈകാദശാപി ഹി ..
മരുദ്ഗണാശ്ച വേതാലാ ഗംധർവാഃ കിന്നരാസ്തഥാ ..10..
വിശ്വേദേവാശ്ച സാധ്യാശ്ച സർവേ വിദ്യാധരാസ്തഥാ ..
ദേവാശ്ച ദേവപത്ന്യശ്ച ഗന്ധർവ്യോഽപ്സരസസ്തഥാ ..11..
ആജഗ്മുർദ്വാരകാം രാജൻകൃഷ്ണദർശനകാംക്ഷയാ ..
കൈലാസശ്ച സമാഹൂതഃ സർവമംഗലയാ ശിവഃ ..12..
സുതലാദ്ദൈത്യവൃന്ദൈശ്ച പ്രഹ്ലാദോ ബലിരേവ ച ..
വിഭീഷണോ ഭീഷണശ്ച മയോ ബല്വല ഏവ ച ..13..
ജാംബവാന്ദംഷ്ട്രിഭിഃ സാർദ്ധം ഹനൂമാന്വാനരൈര്യുതഃ ..
പക്ഷിഭിഃ പക്ഷിരാട് തത്ര തഥാ സർപൈശ്ച വാസുകിഃ ..14..
ധേനുഭിഃ സഹിതാ രാജന്ധേനുരൂപധരാ ധരാ ..
മേരുഃ ശൈലൈർഹിമഗിരിർവടഃ സാക്ഷാദ്ദ്രുമൈർവൃതഃ ..15..
രത്നാകരാ രത്നയുതാ നദീഭിഃ സ്വർധുനീ തഥാ ..
തീർഥൈഃ സർവൈശ്ച രാജേംദ്ര തീർഥരാജശ്ച

പുഷ്കരഃ ..16..
ഏതേ സർവേ സമാഹൂതാ ആജഗ്മുർമുദിതാഃ ക്രതൗ ..
തതഃ കൃഷ്ണേന ചാഹൂതാ വ്രജഭൂമിഃ സമാഗതാ ..17..
കൃഷ്ണയജ്ഞോത്സവം ദ്ര്ഷ്ടും യമുനാ ശമനസ്വസാ ..
സർവാന്ദൃഷ്ട്വാ̕ഗതാൻപ്രീതോ വാസയാമാസ ചാഹുകഃ ..18..
ശിബിരേഷു മംദിരേഷു വിമാനേഷു വനേഷു ച ..
അഥാചാര്യഃ കൃതോ വ്യാസോ ബകദാൽഭ്യോ വിധിർമയാ ..19..
ഋത്വിജശ്ച കൃതാ ദിവ്യാ യേ വൈ പൂർവം നിമംത്രിതാഃ ..
അഥ യജ്ഞേ̕നിരുദ്ധസ്തു ശ്രീകൃഷ്ണസ്യേച്ഛയാ നൃപ ..20..
വിധേർവിധോശ്ച സ്വസ്യാപി കൃത്വാ രൂപത്രയം ബഭൗ ..
ദൃഷ്ട്വാ ലീലാം കാർഷ്ണിജസ്യ ദേവാശ്ച യദവോ നൃപാഃ ..21..
വിസ്മിതാഃ കഥയാമാസുഃ കർണേ കർണേ പരസ്പരമ് ..
വ്യാസഃ പ്രത്യാഹ രാജാനം ശൃണു യാദവസത്തമ ..22..
ഉപവിഷ്ടാ നൃപാ വിപ്രാ യഥാസ്ഥാനേ വിഭാഗശഃ ..
ചതുഷ്ഷഷ്ടിർദമ്പതീനാം യാംതു വൈ ഗോമതീതടേ ..23..
ആഹർതും സലിലം തസ്യാ മയാ̕ദിഷ്ടം യഥോചിതമ് ..
അദിത്യാഃ കശ്യപശ്ചൈവ വസിഷ്ഠോ̕രുംധതീയുതഃ ..24..
ദ്രോണാചാര്യസ്തു കൃപ്യാ ച ഹ്യത്രിശ്ചൈവാനസൂയയാ ..
രുക്മിണ്യാ കൃഷ്ണചന്ദ്രസ്തു രേവത്യാ രാമ ഏവ ച

..25..
മായാവത്യാ ച പ്രദ്യുമ്ന ഉഷയാ കാർഷ്ണിജസ്തഥാ ..
സുഭദ്രയാർജുനശ്ചൈവ സാംബോ ലക്ഷ്മണയാ തഥാ
..26..
തഥാ ഹേമാംഗദാദ്യാശ്ച യാംതു വൈ സ്വസ്വഭാര്യയാ ..
ശ്രീഗർഗ ഉവാച -
ഏവം തേ വ്യാസവചനാത്സപത്നീകാ ദ്വിജാ നൃപാഃ ..27..
ആനേതും ഗോമതീതോയം പ്രയയുർബദ്ധപല്ലവാഃ ..
ദേവകീം രോഹിണീം കുന്തീം ഗാംധാരീം ച യശോമതീമ്
..28..
പുരസ്കൃത്യ തു ജഗ്രാഹ കുംഭോ ഭൈഷ്മ്യാ യുതോ
ഹരിഃ ..
തഥാ രാമസ്തു രേവത്യാ സസ്ത്രീകാ യേഽപി ഭൂമിപാഃ
..29..
സുവർണരൗപ്യകലശൈഃ സപുഷ്പൈശ്ച സപല്ലവൈഃ
..
രുക്മിണ്യാ സഹിതം യാംതം കൃഷ്ണം ദൃഷ്ട്വാ
സമാഗമേ ..30..
നാരദഃ കലഹം കർതും സത്യഭാമാഗൃഹം യയൗ ..
ദൃഷ്ട്വാ ചൈകാം ഹരേർഭാര്യാം സംപൃഷ്ടഃ സ
തയാബ്രവീത് ..31..
നാരദ ഉവാച -
ആദരം സദനേ നാസ്തി സത്രാജിതസുതേ തവ ..
ഗതഃ കൃഷ്ണസ്തു രുക്മിണ്യാ ചാഹർതും
ഗോമതീജലമ് ..32..
ബഹുഭിര്യാചിതാ ത്വം തു പാരിജാതകഹാരിണീ ..
കൃഷ്ണസംകല്പകരണീ മണിയുക്താ ച മാനിനീ ..33..
ഈദൃശീം ത്വാം വരാരോഹാം ഗരുഡോപരി ഗാമിനീമ് ..
വിഹായ ഭൈഷ്മ്യാ ശ്രീകൃഷ്ണഃ ശോഭാം ദ്രഷ്ടും

ജഗാമ ഹ ..34..
യസ്യാഃ പുത്രശ്ച പ്രദ്യുമ്നോ യസ്യാഃ
പൗത്രോഽനിരുദ്ധകഃ ..
സാ ദർശയതി ഭോ മാതർവാർതാം മാനം ച ഗൗരവമ്
..35..
ഗർഗ ഉവാച -
ഇതി ശ്രുത്വാ പ്രാണനാഥം രുക്മിണ്യാ സഹിതം ഗതമ്
..36..
രുരോദ ദുഃഖിതാ രാജൻസത്യഭാമാ രുഷാന്വിതാ ..
തദൈവ കൃഷ്ണോ ഭഗവാഞ്ജ്ഞാത്വാ
നാരദചേഷ്ടിതമ് ..37..
സത്യഭാമാഗൃഹം ശീഘ്രം രുപേണൈകേന ചാഗതമ് ..
ഗത്വാ പ്രത്യാഹ വചനം സർവജ്ഞാതാ രമേശ്വരഃ ..38..
ന ഗതോഽഹം സമാജേ വൈ രുക്മിണ്യാ സഹിതഃ
പ്രിയേ ..
ആഗതോ ഭോജനം കർതും ഗതോ രാമശ്ച ഭാര്യയാ
..39..
ഇതി തദ്വാക്യമാകർണ്യ സത്യഭാമാ മുദം ഗതാ ..
ഭീതോ നാരദ ഉത്ഥായ ഗേഹം ചാന്യം ജഗാമ ഹ ..40..
ഗത്വാ ജാംബവതീഗേഹം തസ്യാഗ്രേ സർവമബ്രവീത് ..
ശ്രുത്വാ ഹസംതീ സാ പ്രാഹ മൃഷാ മാ വദ ഹേ മുനേ
..41..
കരോതി ശയനം ഗേഹേ ശ്രീനാഥോ ഭോജനാംതരേ ..
ഇതി ശ്രുത്വാ ശംകിതസ്തു ത്വരം നിർഗത്യ നാരദഃ ..42..
മിത്രവിംദാഗൃഹേ ഗത്വാ പ്രത്യുവാച വിലോകയൻ ..
നാരദ ഉവാച -
ന ഗതാസി നൃപസ്ഥാനം മാതർഗേഹേ സ്ഥിതാസി കിമ്
..43..
ആഹർതും ഗോമതീതോയം പ്രയാതി യത്ര മാധവഃ ..

ഭൈഷ്മീം സത്യാം ജാംബവതീം സഹ നേഷ്യതി തത്ര വൈ ..44..
മിത്രവിംദോവാച -
കേശവസ്യ പ്രിയാഃ സർവാ ഗംതാസൗ യാം വിഹായ ച ..
സാ ന ജീവതി കൃഷ്ണസ്തു പൗത്രം ലാലയതി ഗൃഹേ ..45..
തതോ മുനിഃ സമുത്ഥായ സർവാണി മംദിരാണി ച ..
ബഭ്രാമ കൃഷ്ണഭാര്യാണാം സകൃഷ്ണാനീത്യമന്യത ..46..
പുനർവിചാര്യ ദേവർഷിർഗോപീനാം മംദിരാണി ച ..
പ്രയയൗ കഥിതും വാർതാം രാധികായൈ ച മാനദ ..47..
തത്ര ദീവ്യംതമക്ഷൈശ്ച രാധയാ നംദനന്ദനമ് ..
ഗോപീഭിഃ സഹിതം വീക്ഷ്യ ഋഷിർഗംതും മനോ ദധേ ..48..
തദൈവ കൃഷ്ണ ഉത്ഥായ ഗൃഹീത്വാ പാണിനാ മുനിമ് ..
തത്രൈവ സ്ഥാപയാമാസ പൂജയിത്വാ യഥാവിധി ..49..
ശ്രീകൃഷ്ണ ഉവാച -
കിം കരിഷ്യസി വിപ്രേംദ്ര വൃഥാ ഭ്രമസി മോഹിതഃ ..
ഗേഹേ ഗേഹേ സ്വപത്നീനാം മയാ ത്വം തു വിലോകിതഃ ..50..
മയാ ധൃതാനി രൂപാണി ത്വദ്ഭയാദൃഷിസത്തമ ..
നാഹം ദാസ്യേ ദമം തുഭ്യം വിപ്രത്വാത്പ്രാർഥയാമ്യഹമ് ..51..
സർവേഷാം ചൈവ ദേവോഽഹം മമ ദേവാശ്ച ബ്രാഹ്മണാഃ ..
യേ ദ്രുഹ്യന്തി ദ്വിജാന്മൂഢാഃ സംതി തേ മമ ശത്രവഃ ..52..
യേ പൂജയംതി വിപ്രാംശ്ച മമ ഭാവേന ഭൂജനാഃ ..

തേ ഭുഞ്ജംതി സുഖം ചാത്ര ഹ്യന്തേ യാസ്യംതി തത്പദമ്
..53..
മായയാ മമ പുര്യാം ത്വം മോഹിതശ്ചാപി മാ ഖിദഃ ..
സർവേ മുഹ്യംതി ദേവർഷേ ബ്രഹ്മരുദ്രാദയഃ സുരാഃ
..54..
ഇതി തദ്വാക്യമാകർണ്യ സംസ്തുതഃ സ മഹാമുനിഃ ..
ആയയൗ മണ്ഡപേ തൂഷ്ണീം ഭൂത്വാ
ഋത്വിഗ്ജനൈർവൃതേ ..55..
അഥ തേ ഗോമതീതീരം ജഗ്മുഃ കൃഷ്ണാദയോ നൃപാഃ ..
രുക്മിണ്യാദ്യാഃ സ്ത്രിയശ്ചൈവ
വാദിത്രൈർവിവിധൈരപി ..56..
നാരീണാം ചൈവ വൃന്ദേന ഗായംതീനാം് ഹരേര്യശഃ ..
വലയാനാം നൂപുരാണാം ശബ്ദോഽഭൂന്മധുരധ്വനിഃ ..57..
പൂജയിത്വാ ജലസുരാന്വ്യാസഃ സാർദ്ധം മയാ മുനിഃ ..
കലശം തോയസംയുക്തമനസൂയാകരേ ദദൗ ..58..
തതശ്ച ജഗൃഹുഃ കുമ്ഭാൻ രേവത്യാദ്യാശ്ച യോഷിതഃ ..
നോത്ഥിതാഃ കലശാഃ സർവേ കോമലൈശ്ച
കരൈരപി ..59..
ധാരയംതി കഥം കുമ്ഭം പുഷ്പഭാരേണ പീഡിതാഃ ..
തതശ്ച ജഹസൂ രാജ്ഞോ നൃപാണാം ച പരസ്പരമ്
..60..
കഥം യാമോ യജ്ഞവാടമിത്യൂചുഃ കലശൈർവിനാ ..
രുക്മിണ്യാദ്യാഃ സ്ത്രിയഃ സർവാസ്താ ഊചുർമനസാ
ഹരിമ് ..61..
ഹേ ശ്രീകൃഷ്ണ ജഗന്നാഥ ഭക്തകഷ്ടവിനാശന ..
സബലസ്ത്വം ചക്രധാരീ ഹ്യസ്മാൻപാലയ സംകടേ
..62..
ഏവം ബ്രുവംത്യോ ജഗൃഹുഃ സകലാൻഭാരവർജിതാൻ
..

സ്വേ സ്വേ ശിരസി സംധായ
സംയുക്തൈർമണിമൗക്തികൈഃ ..63..
യജ്ഞവാടം സമാജഗ്മുർനാര്യഃ ശീഘ്രം സഭർതൃകാഃ
..
യത്ര ഭേര്യശ്ച ശംഖാദ്യാ വാദ്യംതേ പണവാദയഃ ..64..
ആനീയ ഗോമതീതോയം പ്രാപിതാസ്തത്ര തേ നൃപ ..
ശ്യാമകർണേന സഹിതാ യത്ര വൈ യാദവേശ്വരഃ ..65..

ഇതി ശ്രീഗർഗസംഹിതായാം ഹയമേധഖണ്ഡേ
ഗോമതീജലാനയനം നാമ പംചപംചാശത്തമോഽധ്യായഃ
..55..

ഹരിഃ ഓം തത്സച്ഛ്രീകൃഷ്ണാർപണമസ്തു ..

GO TOP